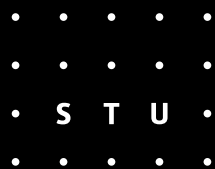

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2009–2010 marec

Ročník XVI. / XLVIII./

SPEKTRUM⁷

⁴ Reprezentačná predajňa odbornej literatúry STU

⁶ Professional Automotive MBA

⁸ Spolupráca s Enelom pokračuje

¹⁸ B. Smögnerová charakterizovala súčasnú krízu

SPEKTRUM⁷

OBSAH

- 3 Kolégium rektora STU **INFORMUJE**
- 3 Vedenie STU **INFORMUJE**
- 4 STU otvorila reprezentačnú predajňu odbornej literatúry
- 6 Vedecká rada STU **INFORMUJE**
- 6 Automotive MBA už druhýkrát
- 8 Stretnutie STU a Enelu
- 8 Spoločné odborové komisie na STU po komplexnej akreditácii
- 10 **FCHPT** Odborný seminár o bioplyne, pyrolýze a splyňovaní
- 11 **FCHPT** Sudoku pre každého
- 12 **FIIT** Študentskou osobnosťou Slovenska vo svojej kategórii sa stal študent FIIT!
- 12 **SjF** 3. ročník Strojárskej olympiády a Deň otvorených dverí na SjF
- 14 **ÚM** Medzinárodný seminár Urban Investments
- 14 **MTF** Úspešné pokračovanie novej tradície
- 16 **MTF** Otvorenie technologického múzea na MTF
- 17 **SvF** Šesť ocenení ABF Slovakia Bakalár 2009
- 18 **SvF** Deň otvorených dverí na Stavebnej fakulte
- 18 Je koniec krízy pred dverami?
- 19 **ODBORY** Konferencia Univerzitnej odborovej organizácie STU
- 20 **PRIPOMENULI SME SI** Prof. Ing. Dr. Techn. Karol Havelka, DrSc.
- 21 **ZROZLÚČILI SME SA** Doc. Ing. Ivan Puzjak, CSc.
- 22 **ŠTUDENTSKÉ OKIENKO** Život v meste Otta von Guericke
- 23 **ŠTUDENTSKÉ OKIENKO** Francúzsko – slovenská spolupráca v oblasti jadrovej energetiky
- 23 Viete, že?

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;

Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;

Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;

Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;

Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Pavel Čičák, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Marián Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Daniela Špirková, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: MK SR 3646/09. ISSN 1336-2593.

Nepredajné.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Foto na titulke: Frauenberg, autor: Oto Makýš, SvF STU

Zadná strana: Peter Gabovič a Ivan Páleník

KR STU sa na rokovaní 22. februára 2010 zaoberalo nasledujúcimi témami:

Otvorenie reprezentačnej predajne Nakladateľstva STU. V priestoroch FCHPT STU bola 22. februára 2010 slávnostne otvorená reprezentačná predajňa Nakladateľstva STU za účasti všetkých členov kolégia rektora a členov redakčnej rady univerzitného časopisu Spektrum. Bude v nej možné kúpiť nielen všetky učebné texty a monografie, ktoré vydalo Nakladateľstvo STU, ale aj inú odbornú literatúru a propagačné predmety STU.

Rozpočet STU na rok 2010 – časť rozdelenie dotácie z MŠ SR. Kvestorka STU predložila na rokovanie písomný materiál a podrobne uviedla východiskové podklady pre nápočet dotácie, ako aj metodiku MŠ SR, podľa ktorej sa postupovalo. Informovala, že STU má nárast dotácie v porovnaní s minulým rokom o 4,97 %. Ak však odpočítame štipendijné prostriedky doktorandov a sociálnu kapitolu, tak reálna dotácia vzrástla len o 2,7 %. Ďalej sa podrobne venovala jednotlivým položkám rozpisu pridelenej dotácie. Diskusia bola venovaná vplyvu výsledku komplexnej akreditácie na výšku dotácie, vyrovňavaniu fakúlt za vzájomné pedagogické výkony a hodnoteniu publikačných aktivít v metodike MŠ SR. Na záver bolo navrhnuté rozdelenie dotácie jednomyselne schválené.

ITIC – informácia o stave zabezpečenia. Kolégium rektora prerokovalo písomný materiál, ktorý k tomuto bodu rokovania predložil prorektor Finka. V rámci hromadnej výmeny zamestnaneckých kariet je možnosť integrovať do tejto karty aj kartu ITIC, ak o ňu prejaví zamestnanec záujem. Poplatok za ITIC si platí zamestnanec sám a obnovuje sa ročne. K uvedenému bude vydaný príkaz rektora. Technologicky sme na výmenu kariet pripravení.

Vyhodnotenie edičného plánu Nakladateľstva STU za rok 2009. Kolégium rektora prerokovalo materiál o naplnení edičného plánu na rok 2009, ktorý na rokovanie predložil prorektor D. Petráš. Materiál obsahuje výšku dotácie na vydávanie študijnej literatúry v členení po jednotlivých fakultách a sledovaných položkách. Obsahuje aj výnosy z predaja vydaných publikácií. Z konkrétnych údajov vidno veľké rozdiely medzi fakultami.

Plán verejného obstarávania STU na rok 2010. Prorektor F. Janiček predložil na

rokovanie písomný materiál s návrhom Plánu verejného obstarávania STU na rok 2010. Na všetkých fakultách sú menované osoby zodpovedné za VO. Dňa 8. 3. 2010 bude urobená aktualizácia plánu VO s tým, že budú vyčlenené tie položky VO, ktoré musia byť urobené centrálné. Existencia tohto plánu VO je nevyhnutná pre realizáciu všetkých nákupov na STU, osobitne však pre projekty štrukturálnych fondov EÚ.

Náležitosti záverečnej práce, kontrola jej originality a jej sprístupnenie. Prorektor J. Kalužný predložil písomné metodické opatrenie s názvom: Náležitosti záverečnej práce, kontrola overenia originality a jej sprístupnenie. Podrobne vysvetlil spôsob realizácie kontroly originality. S implementáciou na STU už boli oboznámení príslušní prodekanovia fakúlt STU. Je možné, že nebudú včas dodané protokoly z kontroly originality, lebo bude potrebné kontrolovať obrovské množstvo prác. Aj v takom prípade budú záverečné práce obhajované v pôvodne plánovaných termínoch. Upozornil dekanov, že v dobiehajúcim doktorandskom štúdiu (vedné odbory) je treba do 31. 12. 2010 prácu nielen obhájiť, ale aj udeliť titul vedeckou radou fakulty!

Dotatok č. 3 k Študijnému poriadku STU. Kolégium rektora po prerokovaní schválilo úpravu Študijného poriadku STU, ktorá sa týka prestupu študentov z jednej vysokej školy na druhú a má nadväznosť na novelu zákona o vysokých školách. Na STU musí študent študovať po prestupe minimálne jeden akademický rok.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Vedenie STU INFORMUJE

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili 9. a 22. februára 2010. Vedenie STU sa okrem tém prerokovaných v kolégiu rektora zaoberalo nasledujúcimi témami: **Účelové zariadenie Centrum akademického športu STU – správa o činnosti za rok 2009.** Prorektor F. Janiček uviedol tento bod rokovania a vymenoval najvýznamnejšie aktivity CAŠ STU v roku 2009. Riaditeľ CAŠ STU P. Svoboda detailnejšie prezentoval správu o činnosti, ako aj ciele a podnikateľský plán na rok 2010. Diskusia sa týkala časovej využiteľnosti športovísk, organizačného

začlenenia a činnosti rady CAŠ STU, ako aj poplatkov fakúlt, ktoré využívajú športoviská na pedagogický proces.

Zásady udeľovania „Ocenenia rektora“ najlepším profesorom na STU.

Vedenie STU prerokovalo písomný materiál, ktorý upravuje pravidlá na udelenie Ocenenia rektora najlepším profesorom na STU. Vedenie STU schválilo tento materiál s doplnkom, aby rektor mohol udeliť takéto ocenenie aj bez predchádzajúceho návrhu z fakulty. Rektor STU pripomenul, že s udelením tohto ocenenia je spojená aj finančná odmena.

Know-how centrum STU. Prorektor R. Redhammer predniesol formou verejnej prezentácie k tomuto bodu rokovania prednášku týkajúcu sa aktuálneho stavu Know-how centra STU, jeho možných aktivít, ako aj Univerzitného technologického inkubátora. Podrobnejšie informácie podala riaditeľka Know-how centra Denisa Brighton. Rektor STU pripomenul, že na STU máme ročne stovky zmlúv s praxou. Jednou z aktivít centra by mohlo byť aj ošetrovanie týchto zmlúv po stránke ochrany duševného vlastníctva. Rektor upozornil, že celá činnosť centra nemôže ísť na ťarchu dotácie STU a centrum musí byť po určitej dobe rozbehu ekonomicky samostatné. Zamestnancom STU je potrebné poskytnúť informácie o možnostiach ochrany duševného vlastníctva a ponuke Know-how centra. Podobne, aj Univerzitný technologický inkubátor musí fungovať tak, aby jeho hospodárenie bolo vyrovnané.

Divadelné predstavenie ku Dňu učiteľov. Prorektor D. Petráš prezentoval súčasný stav prípravy tejto akcie. Divadelné predstavenie ku dňu učiteľov sa uskutoční v historickej budove SND v Bratislave 29. 3. 2010 o 19:00 hod.

Etický kódex pracovníka STU. Vedenie STU prerokovalo a schválilo písomný materiál Etický kódex pracovníka STU. Predkladateľ, prorektor M. Finka, upozornil na doplnený bod č. 10, ktorý znie: Zamestnanec STU nerealizuje mimopracovné činnosti, ktoré by boli v rozpore s týmto kódexom, poškodzovali dobré meno STU, alebo boli na úkor kvality a kvantity plnenia pracovných povinností na STU.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

STU otvorila reprezentačnú predajňu odbornej literatúry

Súčasťou každej dobrej univerzity je nakladateľstvo, ktoré vydáva vysokoškolské učebnice, monografie, skriptá, univerzitné a študentské periodiká. Nakladateľstvo Slovenskej technickej univerzity priebežne modernizuje a zlepšuje technické vybavenie a systematicky rozširuje svoje služby. Dôkazom toho bolo aj otvorenie novej reprezentačnej predajne kníh a propagačných materiálov umiestnenej na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie. Podľa slov riaditeľky Nakladateľstva STU Ing. Evy Troščákovéj predajňa na začiatok ponúka najmä publikácie vydané na STU, ale postupom času sa má sortiment rozšíriť aj na odbornú literatúru z iných vydavateľstiev. Slávnostného otvorenia predajne sa 22. februára zúčastnil okrem rektora univerzity aj hlavný gestor projektu prorektor Petráš, predseda akademického senátu, prorektori a dekaní fakúlt STU. Prof. Petráš sa vo svojom príhovore poďakoval kolektívu pracovníkov Ing. Troščákovéj, ktorí projekt uskutočnili a tiež autorom jeho architektonického návrhu – profesorovi Ivanovi Petelenovi a Ing. arch. Dušanovi Kočlíkovi z Fakulty architektúry STU. Predajňa bude pre všetkých záujemcov otvorená denne od 8.30 do 16.30 hod. „Dúfam, že naša predajňa bude ponúkať kvalitnú odbornú literatúru, a že si k nej nájdu cestu nielen naši učitelia a študenti, ale aj širšia odborná verejnosť...“ zdôraznil na záver rektor Vladimír Báleš.

Iva Šajbidorová

Foto: Peter Gabovič

Predajňu slávnostne otvorili: rektor STU Vladimír Báleš, prorektor Dušan Petráš a dekan FCHPT Dušan Bakoš.

Prítomných srdečne privítala riaditeľka Nakladateľstva STU Ing. E. Troščáková.

Architektonický návrh predajne vypracoval prof. Ivan Petelen a Ing. arch. Dušan Kočlík.

Vedecká rada STU INFORMUJE

Zasadnutie vedeckej rady STU sa konalo 15. 2. 2010. Na programe rokovania boli dve inauguračné prednášky.

VR STU schválila návrhy na vymenovanie za profesora:

doc. Ing. Milana Marôňka, PhD. (MTF STU)

v odbore strojárské technológie a materiály,

doc. Ing. Petra Šugára, CSc. (MTF STU)

v odbore strojárské technológie a materiály.

VR STU ďalej schválila návrh na vymenovanie prof. Ing. Alexandra Janáča, CSc., z MTF STU za emeritného profesora a návrh Ing. Daniela Švrčka, PhD., na obsadenie miesta vysokoškolského učiteľa vo funkcii hosťujúceho profesora na MTF STU.

Vedecká rada prerokovala Hodnotenie úrovne STU v oblasti vzdelávacej činnosti v akademickom

roku 2008/2009 a Hodnotenie úrovne STU v oblasti vedy, techniky a umenia v roku 2009.

Vedecká rada schválila aj návrh na zriadenie odborových komisií doktorandského štúdia a menovanie ich členov na Sjf STU, návrh na schválenie žiadosti o obnovenie práv na uskutočňovanie habilitačných a inauguračných konaní v ŠO priestorové plánovanie na ÚM STU, žiadosť o akreditáciu študijného programu v ŠO odvetvové ekonomiky a manažment ÚM STU a návrh na schválenie doc. Ing. Daniely Špirkovej, PhD., za školiteľku v ŠO odvetvové a prierezové ekonomiky na ÚM STU.

Daniela Hadeková
tajomníčka VR STU

Vyhlásenie VR STU

Vedecká rada Slovenskej technickej univerzity v Bratislave na svojom rokovaní dňa 15. 2. 2010 vyjadrila nesúhlas s pripravovanou novelou vysokoškolského zákona, ktorá je v rokovaní v NR SR.

Novela neguje výsledky komplexnej akreditácie vysokých škôl. Jej realizácia v praxi zníži úroveň vysokých škôl na Slovensku.

Účastníci a učiteľia v PSA Peugeot Citroën v Trnave.

Automotive MBA už druhýkrát

Slovenská technická univerzita v Bratislave a Technická univerzita vo Viedni s podporou Automotive Cluster Vienna Region spoločne otvoria v marci 2010 už druhý beh programu Master of Business Administration automobilového priemyslu (Professional Automotive MBA). Pilotný beh sa začal v roku 2009 a súčasní študenti už vstupujú do tretieho – predposledného semestra štúdia. Cieľom tohto vzdelávacieho programu je vychovať vysoko kvalifikovaných odborníkov pre riadenie automobilového priemyslu, najmä pre stredoeurópsky región.

Potreba vzniku podobného vzdelávacieho programu vzišla zo skutočnosti, že za najkonkurenčnejšie podnikateľské prostredie môžeme v súčasnosti považovať práve sektor automobilového

priemyslu a s ním súvisiace odvetvia. Úspešnými inžiniermi a manažermi v tomto odvetví sú tí, ktorí sú špecialistami nielen vo svojej oblasti, ale zároveň sú kreatívni a vedia posudzovať a rozhodovať sa aj v takých oblastiach, akými sú marketing, podnikový manažment či právo. Automobilový priemysel je tvorený celosvetovou sieťou navzájom spolupracujúcich podnikov s vysokou delbou práce medzi finálnymi výrobcami a dodávateľmi komponentov, modulov a systémov. Každý výrobca je však zodpovedný za svoj vlastný individuálny a rýchly vývoj. Preto je kurz osobitne profilovaný študijný program pre stredný a vyšší manažment s využitím predností moderného multikultúrneho prostredia lektorov a expertov, kombinácií e-learningu a klasic-

kých prednášok a seminárov, rozsiahleho prístupu k monografiám a jedinečným učebným textom. Vyučujúcimi sú akademickí zamestnanci univerzít, aj odborníci z praxe z celej Európy. Vo výučbe sú využívané okrem prednášok aj skupinové diskusie, riešenie prípadových štúdií k aktuálnym a praktickým témam automobilového priemyslu. Súčasťou výučby sú aj výjazdy a exkurzie do automobilových firiem na Slovensku a v Rakúsku.

Vyučovacím jazykom programu Professional MBA Automotive Industry je angličtina. Výučba prebieha v Bratislave a vo Viedni. Po úspešnom absolvovaní štúdia získa absolvent diplom Technickej univerzity vo Viedni. Tomuto vzdelávaciemu programu bola už udelená medzinárodná akreditácia agentúry FIBAA.

Výučba v programe Professional MBA Automotive Industry prebieha formou externého štúdia popri zamestnaní, rozdeleného do modulov počas 4 semestrov. Raz za 3 až 6 týždňov sa vyučuje 4 dni prezenčne (vždy vo štvrtok až nedeľu od 9:00 – 19:00). Účastníci dostávajú na samoštúdium odbornú literatúru. Súčasťou je vypracovanie domácich úloh a štúdium je ukončené vypracovaním a prezentovaním diplomovej práce.

O úspešnosti programu Professional MBA Automotive Industry svedčia aj vyjadrenia študentov, z ktorých sme niektoré pre ilustráciu vybrali.

„Moje očakávania ohľadne programu MBA boli splnené už od prvého modulu. Dobré štruktúrovaný vzdelávaci program a akademické zázemie zahraničných lektorov ponúkajú ideálne

prostredie na získanie manažérskych a podnikateľských zručností aplikovateľných v praxi vďaka zaujímavým prípadovým štúdiám“. (Legaspi Juan Carlos, MEng, Mexiko; účastník 2009 – 2011).

„Pre moje rozhodnutie prihlásiť sa na tento program boli rozhodujúce dobre vyvážené jednotlivé moduly, pokrývajúce všetky dôležité oblasti a potrebné schopnosti pre manažment v automobilovom priemysle. Tieto skutočnosti v kombinácii s dištančnou formou vzdelávania zodpovedali mojim osobným požiadavkám rovnako ako skutočnosť, že vyučovacím jazykom je angličtina, a preto je tento program ideálnou voľbou pre podporu môjho budúceho rastu. Okrem toho, je program špecificky zameraný na automobilový priemysel a väčšina účastníkov je úzko spätá s týmto odvetvím. Táto skutočnosť umožňuje študentom a lektorom vytvoriť novú sieť cez celý dodávateľský reťazec automobilového priemyslu. Myslím, že to bude jeden z najdôležitejších vedľajších účinkov programu“. (Kropf Christian; Rakúsko účastník 2009 – 2011).

V prípade záujmu nás kontaktujte na automotive@stuba.sk alebo telefonicky Mgr. Eva Dubeňová, 0917669549

Miroslav Babinský, Eva Dubeňová, Ján Lešínský

ICV STU

Foto: archív Volkswagenu, Han Man-Wok

Montážna hala Volkswagenu v Bratislave.

Stretnutie STU a Enelu

Dňa 22. 1. 2010 sa na Rektoráte STU konalo pracovné stretnutie s predstaviteľmi Slovenských elektrární, a. s., Enel. Rektor STU prof. Ing. Vladimír Báleš, DrSc., a prorektor pre rozvoj prof. Ing. František Janíček, PhD., informovali o štruktúre a aktivitách STU, ako aj o postavení univerzity v rámci Slovenska. Spomínali tiež spoluprácu STU a SE, a. s., Enel, ktorá sa priebežne uskutočňuje vo vedeckovýskumnej a expertíznej činnosti, ako aj v pedagogickom procese. Vedúci Národného centra pre výskum a aplikácie obnoviteľných zdrojov energie doc. Ing. Ľudovít Je-

lemenský, PhD., oboznámil zástupcov SE, a. s., Enel s aktivitami centra, ktoré sa týkajú najmä biomasy, slnečnej a vodnej energie. Enel naopak predstavil svoju koncepciu a výhľady do budúcnosti, pričom zdôraznil, že by mali záujem o ďalšiu spoluprácu s STU hlavne v oblasti jadrovej energetiky.

Miroslava Smitková
FEI STU

Spoločné odborové komisie na STU po komplexnej akreditácii

Podľa § 84 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po vyjadrení Akreditačnej komisie vlády SR priznal minister školstva SR Slovenskej technickej univerzite v Bratislave právo udeľovať príslušné akademické tituly absolventom štúdiá študijných programov v príslušných študijných odboroch.

Doktorandské štúdium (§ 54 citovaného zákona) v danom študijnom odbore sleduje a hodnotí odborová komisia. Po komplexnej akreditácii a na základe návrhov fakúlt, rektor univerzity predložil na rokovanie VR STU návrhy na zriadenie odborových komisií a jej členov. VR STU 30. 11. 2009 a 15. 2. 2010 prerokovala a schválila predložené návrhy na konštituovanie odborových

komisií a jej členov na STU. Zároveň schválila návrhy fakúlt na vytvorenie spoločných odborových komisií v jednotlivých študijných odboroch.

Rektor univerzity zaslal dekanom list o zriadení novokonštituovaných odborových komisií, spolu s dekrétmi pre novozvolených členov.

Na prvom zasadnutí členov spoločných odborových komisií, ktoré sa uskutočnilo 12. 2. 2010 a 26. 2. 2010 prorektor Ján Kalužný v zastúpení rektora univerzity odovzdal dekréty novovymenovaným členom. Tajným hlasovaním si členovia spoločných odborových komisií zvolili predsedu a sídlo spoločnej odborovej komisie.

Aplikovaná mechanika

Predseda:

prof. Ing. Ján Ravinger, DrSc. ....SvF STU

Členovia:

prof. Ing. Ján Benčat, PhD. ....Stavebná fakulta ŽU

doc. Ing. Jozef Dický, PhD. ....SvF STU

doc. Ing. Norbert Jendželovský, PhD. ....SvF STU

doc. Ing. Juraj Králik, PhD. ....SvF STU

prof. Ing. Jozef Melcer, DrSc. ....Stavebná fakulta ŽU

prof. Ing. Ján Sládek, DrSc. ....Ústav stavebníctva a architektúry SAV

prof. Ing. Milan Sokol, PhD. ....SvF STU

prof. RNDr. Ing. Mgr. Jozef Sumec, DrSc. ....SvF STU

prof. Ing. Pavel Élesztös, PhD. ....SjF STU

prof. Ing. Vladimír Kliman, DrSc. ....ÚMMS SAV

prof. Ing. Vladimír Kompíš, DrSc. .... DSSI, a.s. Bratislava

prof. Ing. Ctirad Kratochvíl, DrSc. .... Fakulta strojná VUT Brno

prof. Ing. Justín Murín, DrSc. .... FEI STU

doc. Ing. František Palčák, PhD. .... SjF STU

doc. Ing. Karol Prikket, PhD. .... SjF STU

prof. Ing. Ján Sládek, DrSc. .... SjF STU

prof. Ing. Ladislav Starek, PhD. .... SjF STU

doc. Ing. Peter Šolek, PhD. .... SjF STU

prof. Ing. František Trebuňa, DrSc. ....SjF TU Košice

prof. Ing. Michael Valášek, DrSc. .... Fakulta strojná ČVUT Praha

Kvalita produkcie

Predsedkyňa:

prof. Ing. Edita Hekelová, PhD..... Sjf STU

Členovia:

prof. Ing. Jozef Gašparík, PhD..... SvF STU

doc. RNDr. Ivan Janiga, PhD..... Sjf STU

doc. Ing. Eva Kureková, PhD..... Sjf STU

prof. Ing. Rudolf Palenčár, PhD..... Sjf STU

doc. Ing. Igor Ščepka, PhD..... Sjf STU

prof. Ing. Ján Košturiak, PhD..... MTF STU

doc. Ing. Renata Nováková, PhD..... MTF STU

doc. Ing. Iveta Paulová, PhD..... MTF STU

doc. Ing. Jarmila Šalgovičová, CSc..... MTF STU

Automatizácia

Predseda:

prof. Ing. Miroslav Fikar, DrSc..... FCHPT STU

Členovia:

doc. Ing. Cyril Belavý, PhD..... Sjf STU

Ing. Ivana Budinská, PhD..... ÚI SAV

prof. Ing. Gabriel Hulko, DrSc..... Sjf STU

prof. Ing. Boris Rohal-Itkiv, PhD..... Sjf STU

doc. Ing. Anton Vitko, PhD..... FEI STU

doc. Ing. Ján Vlnka, PhD..... Sjf STU

prof. Ing. Mikuláš Huba, PhD..... FEI STU

doc. Ing. Peter Hubinský, PhD..... FEI STU

doc. Ing. Alena Kozáková, PhD..... FEI STU

prof. Ing. Ján Murgaš, PhD..... FEI STU

prof. Ing. Milan Žalman, PhD..... FEI STU

doc. Ing. Monika Bakošová, PhD..... FCHPT STU

doc. Ing. Ján Dvoran, PhD..... FCHPT STU

prof. Ing. Ján Mikleš, DrSc..... FCHPT STU

prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík..... MTF STU

prof. Ing. Dušan Mudrončík, CSc..... MTF STU

doc. Ing. Peter Schreiber, CSc..... MTF STU

doc. Ing. Pavol Tanuška, PhD..... MTF STU

doc. Ing. Pavel Važan, PhD..... MTF STU

Strojárske technológie a materiály

Predseda:

Jozef Peterka, prof. Dr. Ing..... MTF STU

Členovia:

Štefan Emmer, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Ernest Gondár, prof. Ing. PhD..... Sjf STU

Zita Lždinská, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Peter Kostka, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Marián Králik, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Pavel Sejš, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Ladislav Stanček, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Pavel Švec, doc. Ing. PhD..... Sjf STU

Marián Tolnay, prof. Ing. PhD..... Sjf STU

Jozef Balla, prof. Ing. CSc..... SPU

Ivan Baránek, prof. Ing. CSc..... MTF STU

Matej Beznák, doc. Ing. CSc..... MTF STU

Jozef Bílik, doc. Ing. PhD..... MTF STU

Pavel Blaškovič, prof. Ing. DrSc. EWE..... MTF STU

Alexander Čaus, prof. Ing. DrSc..... MTF STU

Peter Fodrek, Ing. PhD..... Prvá Zváračská, a.s.

Augustín Görög, doc. Ing. PhD..... MTF STU

Ivo Hlavatý, doc. Ing. PhD..... VŠB - TU Ostrava

Alexander Janáč, prof. Ing. CSc..... MTF STU

Mária Kapustová, doc. Ing. PhD..... MTF STU

František Kolenič, Ing. PhD. EWE..... Prvá Zváračská, a.s.

Roman Koleňák, doc. Ing. PhD..... MTF STU

Pavel Kovačócy, doc. Dr. Ing..... MTF STU

Ivan Kuric, prof. Dr. Ing..... Sjf ŽU

Zdenko Lipa, prof. Ing. CSc..... MTF STU

Ildikó Maňková, prof. Ing. CSc..... Sjf STU

Milan Marónek, doc. Ing. PhD..... MTF STU

Jozef Meško, prof. Ing. PhD..... Sjf ŽU

Miloš Mičian, doc. Ing. PhD..... Sjf ŽU

Miroslav Neslušán, prof. Dr. Ing..... Sjf ŽU

Jozef Novák-Marcinčin, prof. Ing. PhD..... FVT TU

Peter Polák, doc. Ing. PhD..... Prvá Zváračská, a.s.

Peter Šugár, doc. Ing. CSc..... MTF STU

Bohumil Taraba, doc. Ing. CSc..... MTF STU

Viktor Tittel, doc. Ing. CSc..... MTF STU

Milan Turňa, prof. Ing. PhD. EWE..... MTF STU

Anton Ulík, doc. Ing. CSc..... MTF STU

Koloman Ulrich, prof. Ing. CSc..... MTF STU

Karol Velišek, prof. Ing. CSc..... MTF STU

Jozef Zajac, prof. Ing. CSc..... FVT TU

Aplikovaná matematika

Predseda:

Radko Mesiar, prof. RNDr., DrSc..... SvF STU

Členovia:

Vladimír Baláž, doc. RNDr., CSc..... FCHPT STU

Igor Bock, prof. RNDr., PhD..... FEI STU

Otokar Grošek, prof. RNDr., PhD..... FEI STU

Angela Handlovičová, doc. RNDr., PhD..... SvF STU

Martin Kalina, doc. RNDr., PhD..... SvF STU

Martin Knor, doc. RNDr., PhD..... SvF STU

Anna Kolesárová, prof. RNDr., PhD..... FCHPT STU

Magda Komorníková, prof. RNDr., PhD..... SvF STU

Lubomír Marko, doc. RNDr., PhD..... FEI STU

Karol Mikula, prof. RNDr., DrSc..... SvF STU

Olga Nánásiová, doc. RNDr., PhD..... SvF STU

Vladimír Olejček, doc. RNDr., PhD..... FEI STU

Zdenka Riečanová, prof. RNDr., CSc..... FEI STU

Boris Rudolf, doc. RNDr., PhD..... FEI STU

Jozef Širáň, prof. RNDr., DrSc..... SvF STU

Daniela Velichová, doc. RNDr., CSc..... Sjf STU

Michal Zajac, doc. RNDr., PhD..... FEI STU

Aplikovaná informatika

Predseda:

prof. RNDr. Ludovít Molnár, DrSc..... FIIT STU

Členovia:

doc. Ing. Pavel Čičák, PhD..... FIIT STU

doc. RNDr. Jaroslav Fogel, PhD..... FEI STU

doc. RNDr. Elena Gramatová, PhD..... FIIT STU

prof. RNDr. Otokar Grošek, PhD..... FEI STU

doc. Ing. Ladislav Hluchý, PhD..... UI SAV

doc. Ing. Ladislav Hudec, PhD..... FIIT STU

doc. RNDr. Gabriel Juhás, PhD..... FEI STU

doc. Dr. Ing. Miloš Oravec..... FEI STU

prof. RNDr. Jiří Pospíchal, DrSc..... FIIT STU

Daniela Kráľovičová, R STU

FCHPT Odborný seminár o bioplyne, pyrolýze a splyňovaní

Dňa 21. 1. 2010 sa v priestoroch FCHPT STU v Bratislave konal odborný seminár „Produkcia bioplynu, pyrolýza a splyňovanie – efektívny spôsob zhodnotenia biomasy ako obnoviteľného zdroja energie“. Jeho organizátorom bol Ústav chemického a biochemického inžinierstva, FCHPT STU.

Odborný seminár zameraný na produkciu ušľachtilých palív z obnoviteľných zdrojov energie bol organizovaný v rámci riešenia projektu SK0023: Vytvorenie centra excelentnosti pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, ktorý je podporovaný z finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR, a ktorého nositeľom je organizátor tohto seminára. (Bližšie informácie o projekte SK0023 na stránke: <http://kchbi.chtf.stuba.sk/cevoze>). Prioritnou orientáciou projektu je využívanie biologických a chemiko-termických procesov na cieľnú výrobu bioplynu resp. procesného plynu (a ich následné energetické zhodnotenie) z vybraných druhov biomasy z poľnohospodárstva, priemyslu či komunálnej sféry.

Jedným z cieľov tohto univerzitného centra excelentnosti je transfer moderných poznatkov slovenským projektantom, výrobcam, distribútorom a konečným užívateľom technologických zariadení potrebných pre ich praktické použitie, ako aj pracovníkom štátnej správy, zaoberajúcich sa danou problematikou.

Ambíciou organizovaného seminára bolo informovať o základných procesoch prebiehajúcich pri

produkciu bioplynu, pyrolýze a splyňovaní biomasy, o používaných technológiách a o praktických skúsenostiach pri aplikáciách týchto technológií.

V prednáške „Produkcia bioplynu z biomasy“ (prednášajúci doc. Ing. Miroslav Hutňan, PhD.) bola predstavená teória anaeróbných procesov, substráty používané na produkciu bioplynu a najznámejšie reaktorové technológie. V ďalšej prednáške „Bioplynové stanice“ sa tento prednášajúci venoval klasifikácii bioplynových staníc, bariéram a legislatívnym východiskám budovania bioplynových staníc v SR a predstaveniu reálnych bioplynových staníc na spracovanie cielene pestovaných energetických plodín resp. na spracovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Pozornosť poslucháčov upriamil prednášajúci aj na problémy prevádzky bioplynových staníc a možnosti ich riešenia. Prof. Ing. Jozef Markoš, DrSc., vo svojej prednáške „Pyrolýza a splyňovanie“ pútavo informoval o procesoch pyrolýzy a splyňovania, o spracovávaných materiáloch a základných technologických usporiadaniach využívajúcich tieto procesy. Nadväzujúca prednáška „Pyrolýzne a splyňovacie stanice“ (prednášajúci doc. Ing. Ľudovít Jelemenský, PhD.) sa zaoberala prípadovými štúdiami pyrolýzy a splyňovania, zameranými na efektívnosť spracovania biomasy, problémami prevádzky a zvýšením jej účinnosti. Mapovaním situácie v kalovom a bioplynovom hospodárstve na čistiarniach odpadových vôd v SR z hľadiska možnosti spracovania ďalších materiálov sa zaoberala

prednáška doc. Ing. Igora Bodíka, PhD. – „Možnosti spracovania biomasy s cieľom produkcie bioplynu na čistiarniach odpadových vôd“. V tejto prednáške bol predstavený súčasný stav produkcie bioplynu na komunálnych ČOV a kapacitné možnosti zvýšenia produkcie bioplynu na ČOV s použitím rôznych druhov biomasy. Ing. Miroslav Kušnír z firmy QEL s. r. o., Bardejov sa vo svojej prednáške „Ekonomika bioplynových staníc na Slovensku“ venoval ekonomickým aspektom výstavby a prevádzky bioplynových staníc, investičným a prevádzkovým nákladom, výnosom a návratnosti týchto stavieb. Vo svojej ďalšej prednáške „Výroba biometánu technológiou MT Energie“ hovoril o výhodách produkcie biometánu a technologických možnostiach odstraňovania nežiaducich prímies z bioplynu.

Diskusia v rámci prednáškových blokov a v kuloároch počas prestávok poukázala na aktuálnu potrebu riešenia problémov v oblastiach, ktorým sa odborný seminár venoval. Aj napriek intenzívnemu sneženiu v deň konania seminára bol počet zúčastnených 74 a všetci prítomní sa zhodli, že takéto akcie významne prispievajú k rozvoju využívania obnoviteľných zdrojov energie v našom regióne.

Zborník z odborného seminára, ako aj prednesené prednášky si môže čitateľ pozrieť na webovej stránke uvedenej vyššie.

Miroslav Hutňan, FCHPT STU
Foto: **Stanislav Sedláček**

FCHPT Sudoku pre každého

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave usporiadala 20. februára 2010 na svojej pôde turnaj pre ľuďstiteľov logických úloh a sudoku. Turnaj bol po dlhzej dobe prvým takéhoto typu v hlavnom meste. Podujatie mohlo vzniknúť v spolupráci oddelenia matematiky tejto fakulty s jediným bratislavským klubom zhromažďujúcim nadšencov logických úloh – s Klubom 162 Zelenáčov.

Predpoludním si zmerala svoje vedomosti naša mládež v logických úlohách. Zasúťažili si prišlo 27 účastníkov, čo je celkom pekný počet, vzhľadom na súčasné záujmy mladých ľudí. Súťaž mala dve kolá. Prvé kolo trvalo 90 a druhé 30 minút. Autorom úloh bol skúsený, viacnásobný reprezentant Slovenska v logických úlohách a predseda krajskej komisie matematickej olympiády Martin Kollár. Víťazom turnaja sa stal Matej Uher, ktorý nenechal nič na náhodu a suverénnym spôsobom vyhral obidve kolá. Na druhom mieste sa umiestnila Veronika Horváthová a na treťom Ondrej Rudolf, všetci traja navštevujú Gymnázium Grosslingová 18 v Bratislave. Na štvrtom mieste skončila Zuzana Hromcová z Bytče, na piatom Michaela Bieliková zo Serede. Obidve slečny reprezentovali juniorský tím Slovenska v roku 2009 na majstrovstvách sveta v sudoku a tiež v logických úlohách.

Poobede si mohli zmerať svoje vedomosti všetci záujemcovia o sudoku bez ohľadu na ich vek. Napriek tomu, že tento typ logických úloh je u nás veľmi populárny, súťažiť prišlo len 42 ľudí. Avšak zoznam účastníkov už dal tušiť, že o popredné umiestnenia bude zaujímavý boj, a malé

závahanie, alebo nepresnosť môže znamenať veľký pokles v poradí. Hoci majstrovstvá sveta v sudoku boli usporiadané len 4-krát, na našej pôde sme mohli privítať hneď dvoch súťažiacich, ktorí vlastnia zlatú medailu z MS: Jakuba Ondrouška, člena víťaznej reprezentácie Českej republiky na MS 2008 a Pavla Jaselského, ktorý je členom úradujúceho majstra sveta – reprezentácie Slovenskej republiky. Okrem nich sa zúčastnilo aj niekoľko ďalších súťažiacich, ktorí už majú skúsenosti z MS. Jedným z našich hlavných cieľov však bolo aj oslovenie nových riešiteľov, ktorí sa zatiaľ nezúčastnili na žiadnom turnaji, čo sa nám aj čiastočne podarilo. Úlohy do tejto súťaže pripravili Matúš Demiger a Zuzana Hromcová, ktorí, napriek svojmu mladému veku, už majú za sebou aj reprezentačné skúsenosti. Po rozdání úloh sa mohlo začať 90-minútové kvalifikačné kolo. Svoju dominanciu potvrdil Ondroušek, ktorý ako jediný vyriešil správne všetkých 27 úloh v stanovenom časovom limite. Prvých 32 súťažiacich pokračovalo ďalej systémom play-off. Do semifinále sa okrem Jaselského a Ondrouška prebojovali aj František Ivančo, ktorý v roku 2008 skončil druhý na majstrovstvách Slovenska, a prekvapenie turnaja Tatiana Bezaniuková, ktorá sa predtým neukázala na žiadnom podobnom turnaji. Ďalšie prekvapenie sa konalo v semifinále, keď Ivančo dramatickým spôsobom, o jedno políčko, vyradil Ondrouška. Z druhého semifinále postúpil Jaselský, ktorý patrí k najrýchlejším nielen na Slovensku, ale aj vo svete, čo v roku 2008 potvrdili zápisom do Guinnessovej knihy rekordov. Finalisti finále dostali jedno zadanie a do 15 minút to ani

jeden z nich nevyriešil, tak sa spočítavali správne vyplnené políčka. Víťazom turnaja sa stal Pavel Jaselský z Vojtoviec, na druhom mieste skončil František Ivančo z Vranova nad Topľou, tretí Jakub Ondroušek z Brna, štvrtá Tatiana Bezaniuková a piata Ivana Štiptová.

Z pohľadu organizátorov si dovoľujeme vyhlásiť, že toto podujatie dopadlo veľmi dobre, nad naše očakávania. K úspešnému zvládnutiu turnaja vo veľkej miere prispela svojou prítomnosťou, skúsenosťami a pokynmi úspešná trénerka slovenského družstva Blanka Lehotská. Ďalej naša veľká vďaka patrí všetkým tým, ktorí nám umožnili, aby sme tento turnaj mohli zorganizovať. Konkrétne vedeniu našej fakulty, menovite dekanovi prof. Ing. Dušanovi Bakošovi DrSc., prodekanovi doc. Ing. Jánovi Dvoranovi CSc., riaditeľovi ÚIAM prof. Ing. Miroslavovi Fikarovi DrSc., jeho zástupkyňi prof. RNDr. Anne Kolesárovej CSc., tajomníkovi Ing. Vladimírovi Žúborovi PhD., a vedúcemu technicko-prevádzkového pracoviska Ing. Vladimírovi Sabolovi. Za hladký priebeh turnaja však vďačíme aj všetkým tým, ktorí nám obetovaním svojho voľného času pomáhali pri propagácii turnaja, pri registrácii účastníkov, pri rozdávaní zadaní a oprave riešení.

Vzhľadom na úspech, ktorý akcia dosiahla, chceme by sme v takejto aktivite pokračovať i v budúcnosti. Veríme, že 2. ročník tohto turnaja bude viac medializovaný, s väčším priestorom pre propagáciu našej fakulty.

Štefan Gyürki, Vladimír Baláz
FCHPT STU

FIIT Študentskou osobnosťou Slovenska vo svojej kategórii sa stal študent FIIT!

Dňa 24. novembra 2009 v Malej kongresovej sále vydavateľstva Veda SAV sa uskutočnilo vyhodnotenie už 6. ročníka národnej súťaže mladých talentovaných ľudí - Študentská osobnosť Slovenska v akad. roku 2008/09, ktorá sa uskutočňuje pod záštitou prezidenta SR s podporou Slovenskej rektorskej konferencie a pod odbornou garanciou SAV.

Projekt vyzdvihuje mladé slovenské osobnosti na vysokých školách v Slovenskej republike, ich ta-

lent, ako aj cielavedomosť a úspešnosť, predstavuje ich širokej verejnosti a dáva im možnosť presadiť sa doma i v zahraničí. Jeho cieľom je motivovať ďalších študentov k výnimočným výkonom.

V kategórii Informatika a matematicko-fyzikálne vedy si prevzal ocenenie Michal Tvarožek, študent doktorandského štúdia softvérového inžinierstva, z rúk Mariána Meška, výkonného predsedu Svetovej federácie mladých lídrov

– Slovensko (Junior Chamber International - Slovakia), za výsledky vo výskume v oblasti webových technológií.

Absolútnou víťazkou sa stala Daniela Očipová zo Stavebnej fakulty Technickej univerzity v Košiciach. Získala tiež prvenstvo v kategórii Stavebníctvo, architektúra.

Zuzana Marušincová, FIIT STU

Foto: Archív SAV

SjF 3. ročník Strojárskej olympiády a Deň otvorených dverí na SjF

Stalo sa už pomaly tradíciou, že každoročne vo februári organizuje Strojnícka fakulta STU finále „Strojárskej olympiády“. V tomto roku sa uskutočnil už 3. ročník a jeho súčasťou bol

aj „Deň otvorených dverí“. Cieľom akcie bolo zlepšiť informovanosť o vzdelávaní na technických univerzitách prostredníctvom vedomostných súťaží cez internet. Zároveň, organizátori

akcie chceli študentom stredných škôl a učilišť s maturitou poskytnúť základné informácie o Strojníckej fakulte STU v Bratislave.

Pozornosť mladých návštevníkov upútali „pohyblivé“ exponáty – stroje pre úpravníctvo a študentská formula SAE.

Na stránke www.olympiada.sjf.stuba.sk sme zaznamenali viac ako 8 600 unikátnych prístupov. Do samotnej súťaže sa zapojilo 527 študentov z 314 škôl z celého Slovenska. Súťaž mala tri kolá, prvé dve kolá sa uskutočnili len prostredníctvom tejto internetovej stránky. Prvé kolo malo formu testu a bolo venované otázkam z matematiky a fyziky. Nebolo potrebné počítať, dôležité bolo zamyslieť sa

nad odpoveďou. Druhé kolo ponúkalo otázky zo „strojariny“ a tiež obsahovalo dva testy. Jeden bol venovaný základným strojárskym pojmom a druhý test bol voliteľný – podľa oblastí, v ktorých sa súťažilo. Otázky nevyžadovali žiadne špeciálne strojárské znalosti ani technické vedomosti. Rovnako dobre mohol na tieto otázky odpovedať študent gymnázia, ako aj odbornej školy. Na web stránke strojárskej

olympiády bolo automaticky zverejňované aktuálne poradie zapojených študentov. V treťom kole súťažiaci musel vypracovať súťažnú prácu na tému z niektorej oblasti:

- automobily, lode a spaľovacie motory
- energetické strojárstvo
- mechatronika
- procesná a environmentálna technika
- strojárka výroba a manažérstvo kvality.

Vtípnymi vetami uvítali prítomných návštevníkov dekan fakulty prof. Šooš a prorektor STU prof. Janiček.

V rámci dňa otvorených dverí mohli mladí návštevníci vidieť mnohé zaujímavé exponáty ako napr.: vstrekovací lis a súradnicový merací stroj.

Prácu museli riešitelia zaslať v elektronickej podobe na mailovú adresu súťaže. Všetky zaslané práce posúdili odborní garanti a podľa celkového počtu bodov boli päťdesiat študenti (10 z každej kategórie) pozvaní do finále súťaže. Na základe všetkých získaných bodov bolo členmi komisií určené poradie v jednotlivých oblastiach.

Na slávnostný program sa mnohí tešili z dvoch dôvodov: získanie nie malej finančnej odmeny, spev Márie Čirovej a občerstvenie vo vestibule fakulty.

Na záver zhrnieme základné fakty:

- súťaž sa začala 20. 10. 2009
- zaznamenali sme viac ako 8600 unikátnych prístupov
- do samotnej súťaže sa zapojilo 527 študentov z 314 škôl z celého Slovenska

- test z matematiky vypracovalo 393 študentov
- test z fyziky vypracovalo 312 študentov
- test zo základov strojnictva vypracovalo 312 študentov
- odborný test podľa súťažných oblastí vypracovalo 311 študentov.

Do finále bolo pozvaných 50 študentov, zúčastnilo sa 46. A na záver uvedieme aj výšky odmien pre víťazov z radov študentov:

- za 1. miesto 334 EUR,
- za 2. miesto 166 EUR,
- za 3. miesto 100 EUR.

Víťazi v jednotlivých sekciách:

- Automobily, lode a spaľovacie motory: Matúš Papiernik, SPŠ Dubnica nad Váhom
- Energetické strojárstvo: Maroš Ďuratný, SPŠ elektrotechnická, Košice,
- Mechatronika: Marián Stopka, SOŠ Bánovce nad Bebravou,

Procesná a environmentálna technika
Peter Geľo, SPŠ Snina

Strojárka výroba a manažérstvo kvality:
Matúš Chvoštaľ, SPŠ Snina

Škola, na ktorej študuje študent odmenený vo finále súťaže, získala dvojnásobnú finančnú odmenu formou daru bez cieľového určenia jeho použitia. Finančné prostriedky na celú akciu získala fakulta z mimorozpočtových zdrojov. Ako bonus pridal dekan fakulty víťazom odpustenie poplatku za prijímacie konanie vo výške 30 €.

Autor týchto riadkov ďakuje všetkým pracovníkom, ako aj študentom Strojníckej fakulty STU za pomoc pri realizovaní tejto náročnej akcie. Predovšetkým kolegyniam Mgr. M. Kováčovej, PhD., a RNDr. M. Omachelovej, PhD., za bravúrne zvládnutie organizácie súťaže.

Marian Králik
prodekan SJF STU

Záver akcie potešil každého: vystúpenie Márie Čirovej a občerstvenie.

ÚM Medzinárodný seminár Urban Investments

Ústav manažmentu STU v spolupráci s ERES-om (European Real Estate Society), Spectrou (Centrom Excelencie) a Krakovskou ekonomickou univerzitou bol organizátorom zaujímavého medzinárodného semináru Urban Investments, ktorého prvý ročník sa uskutočnil v decembri 2009 v priestoroch Ústavu manažmentu. Seminár bol zameraný na problematiku financovania miest, mestskú infraštruktúru a investície, ktoré súvisia s mestským rozvojom. Semináru sa zúčastnili významné osobnosti z tejto oblasti, medzi ktoré nesporne patrí profesor Stanislav Belniak z Krakovskej ekonomickej univerzity, ktorý je v súčasnosti prezidentom ERESu, profesorka Paloma Taltavull z Univerzity v Alicante, riaditeľka pre vzdelávanie ERESu, ako aj ďalší kolegovia z Poľska a Slovenska.

To, že prvý ročník bol úspešný dokazuje aj skutočnosť, že záujem o uskutočnenie druhého ročníka prejavili kolegovia z Poľska, z Ekonomickej univerzity v Poznani.

Daniela Špirková, ÚM STU

Prof. Paloma Taltavull z Univerzity v Alicante.

MTF Úspešné pokračovanie novej tradície

Je prirodzené a potrebné bilancovať, hodnotiť a žiaduce predstaviť víziu a plány do budúcnosti. Keď sa to robí začiatkom roka, má to aj slávnostný rámec a dáva podujatiu spoločenskú vážnosť. Na MTF sa už druhý rok konajú januárové stretnutia zamestnankýň a zamestnancov fakulty, jej priaznivcov, priateľov, početných zahraničných hostí a sponzorov.

Dekan fakulty O. Moravčík v slávnostnom príhovore spomenul úspešnú akreditáciu a zdôraznil potrebu zlepšenia výskumu. Konštatoval, že „sme najúspešnejšou školskou a výskumnou ustanovizňou na Slovensku, veď za uplynulý rok sme získali finančné prostriedky v celkovej hodnote 15 miliónov eur, čo je o 30 percent viac

ako náš minuloročný rozpočet.“ V schvaľovacom procese sú ďalšie tri centrá excelentnosti.

Radikálne sa mení kvalifikačná štruktúra vysokoškolských učiteľov. Znížil sa podiel odborných asistentov bez PhD., habilitovalo sa 12 docentov a v tomto roku počítame so štyrmi novými profesormi z vlastných radov vo veku okolo 50 rokov. Na fakulte hostujú profesori z Nemecka z univerzít a vedeckovýskumných inštitúcií.

V doktorandskom štúdiu sme imatrikovali 96 doktorandov, čo je historicky najvyšší počet aj v rámci STU. Máme doktorandov a postdoktorandov z Číny, Kuby, Mexika, Nemecka, Ruska a Rakúska.

Prípravujeme a postupne realizujeme myšlienku jednotného univerzitného centra na Bottovej ulici.

Po pri nesporných úspechoch dekan fakulty jasne formuloval aj výzvu do vlastných a nielen vlastných radov. Ide o pretrvávajúci problém paralelného pôsobenia pedagógov na niekoľkých fakultách. Je to problém identifikácie s materskou fakultou a reálneho výkonového prínosu pre vlastnú fakultu. „Neviem si predstaviť, že by robotník mohol odpracovať jednu zmenu doobeda vo VW a druhú poobeda najšiu v PSA.“ Ministerstvo školstva SR spravilo centrálny register garantov, v ktorom sa objavili aj „cestujúci“ garanti. Univerzity,

Položenie venca A. B. Stodolovi.

Príhovor dekana fakulty O. Moravčíka.

Stretnutia sa zúčastnil aj minister hospodárstva Ľ. Jahnátek.

a najmä sami vykonávatelia týchto obdivuhodných a finančne iste lákavých výkonov, by mali prehodnotiť tento stav trieštenia síl a kapacít. Znižuje efektívnu výkonnosť univerzitných pracovníkov.

O. Moravčík konštatoval, že „fakulta pociťuje dlhodobú absenciu plnohodnotných a kvalitných výkonov a iným inštitúciám sa vlastne umelo predlžuje fáza kolapsu. Problém budeme razantne riešiť v rámci platného legislatívneho rámca ešte do konca funkčného obdobia vedenia fakulty.“

Predseda Akademického senátu MTF P. Schreiber poukázal na alarmujúce zaťaženie pedagógov, keď „učíme trikrát viac ako iní, z čoho samozrejme profituje celá STU“ a dodajme, že na úkor efektívneho výskumu.

Pozornosť venoval aj uplatneniu demokratických princípov na fakulte. Demokratické princípy musia byť na akademickej pôde samozrejmosťou. Je tu právo a zároveň povinnosť vyjadriť svoju mienku.

MTF spravila nemalo v Roku Aurela Boleslava Stodolu. Bolo viac ako symbolické, že na začiatku stretnutia položil viceprimátor Liptovského Mikuláša J. Droppa k reliéfu A. B. Stodolu v Panteóne významných osobností veniec od občanov rodného mesta. Prítomní si mohli pozrieť výstavu o živote a diele A. B. Stodolu zapožičanú z Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši, záznam z televíznej besedy o A. B. Stodolovi a dokumentárny film.

Aj prejav podpredsedu vlády D. Čaploviča (prečítaný v jeho neprítomnosti pre účasť na mimoriadnom zasadnutí vlády) bol venovaný tejto veľkej osobnosti. Vedúci autorského kolektívu pripravovanej monografie Najväčší z veľkých M. Petráš informoval o nových zisteniach a pohľadoch na túto svetovo uznávanú osobnosť. Ocenenia pamätnou mincou A. Stodolu si prebrali predstavitelia štátnej správy, firmy a organizácie. Potešiteľné je, že toto ocenenie si prebrali osobne zástupcovia deviatich zahraničných organizácií.

Hostujúci profesor Andreas Kolitsch v prednáške Slovakia – sen sa stáva skutočnosťou pútavo prezentoval nanotechnológie najmä v súvislosti s výstavbou nanotechnologického centra na fakulte. Tieto zámery podporil v príhovore aj prítomný minister hospodárstva Ľ. Jahnátek.

Po prvý raz boli ocenené tri najlepšie dizertačné práce (J. Moravčíková, H. H. Chovanová, M. Strémy), dve habilitačné práce (M. Behúlová, M. Kusý) a najlepší výskumný tím z Ústavu materiálov pod vedením J. Janovca.

Vážnosť podujatia umocnila aj prítomnosť troch prorektorov: D. Petráša, J. Kalužného a F. Janíčka, ktorý vystúpil s pozdravným príhovorom.

Pracovno-slávnostnú atmosféru umocnilo originálne vystúpenie hudobnej skupiny Funny Fellows a ľudovej hudby Trnafčan.

Milan Petráš
MTF STU

Slávnostné otvorenie technologického múzea na MTF uskutočnil prorektor STU Dušan Petráš a dekan Oliver Moravčík.

MTF Otvorenie technologického múzea na MTF

Dôležitý krok k naplneniu pojmu „univerzita“ sa na MTF STU uskutočnil v stredu 17. 2. 2010, keď bolo slávnostne otvorené Technologické múzeum MTF STU. Pre niekoho to možno nie je veľká sláva, ale práve tento malý krok posúva hranicu vzdelávania na fakulte o krok ďalej. Múzeum, v ktorom sú prezentované artefakty technického významu, poukazuje na historické zázemie našej technickej inteligencie, na silnú erudíciu našich predchodcov, na zázemie, z ktorého vychádzajú naše súčasné vedomosti. Ukázať študentom na písomnostiach, ako aj na skutočných exponátoch (ešte pred niekoľkými rokmi funkčných) ako postupoval technický rozvoj, ako a na čom pracovali naši predchodcovia, je úžasné. Vytvára sa tým hrdosť na školu na ktorej študujú, umocňuje v študentoch presvedčenie, že univerzita na ktorej študujú je dobrá, že im poskytne dobré východiskové vedomosti do budúceho profesionálneho života. Vďaka vedeniu fakulty a niekoľkým nadšencom sa podaril úžasný skutok. Skutok, ktorý oceníme asi len v budúcnosti. Ak sa podarí prezentovať vystavené artefakty ako súčasť vyučovacieho procesu s náležitým technickým výkladom, rozhodne postúpime vo výučbe predmetov, v technológiách a materiáloch.

Slávnostné otvorenie bolo umocnené zasadnením do rámca osláv 100. výročia narodenia prof. Jozefa Čabelku. Prof. Čabelka bol významným odborníkom nielen slovenského významu, ale aj v celosvetovom kontexte. Bol jedným z tých, ktorí zo zvárania ako remeselníckej činnosti vytvorili vedný odbor, úspešne sa rozvíjajúci do dnešných dní. My, ako pokračovatelia jeho vedeckého a pedagogického

diela, ho pokladáme za nestora zvárania na Slovensku. Laudacio na počesť storočnice jeho narodenia predniesol jeho posledný doktorand prof. Milan Turňa.

Vo svojom príspevku poukázal na hlavné úspechy jeho vedeckej činnosti, ktoré sú vo forme písomných artefaktov súčasťou novootvoreného múzea. O význame múzea na pôde fakulty mal príhovor prodekan MTF STU prof. Peter Grgač. V krátkom príhovore ho zdôraznil aj prorektor STU prof. Dušan Petráš, ako aj dekan MTF STU prof. Oliver Moravčík, ktorý vyjadril presvedčenie o ďalšom rozšírení zbierok múzea o artefakty významných osobností slovenskej vedy. Oba slávnostným prestrihnutím pásky sprístupnili technologické múzeum verejnosti. Celá táto veľmi milá slávnosť bola pofarbená nádhernou multimediálnou

prezentáciou umeleckých fotografií „Poézia zvárania“ od autora doc. Milana Marôňka, vedúceho Katedry zvárania na Ústave výrobných technológií MTF STU. Táto prezentácia ukázala, že zváranie nie je len remeslo, nie je len vedný odbor, ale je aj technológiou hodnou umeleckého stvárnenia. K hodnotnej slávnosti patrí aj dobrá hudba, o ktorú sa v troch gitarových vystúpeniach postarali žiaci Umeleckej hudobnej školy v Trnave.

Treba len veriť slovám všetkých prítomných, ktoré nahlas vyslovovali, že tento počín je nielen pionierskym krokom, ale bude ďalej pokračovať v rozrastaní zbierok v zmysle biblického „Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane.“

Koloman Ulrich
MTF STU

SvF Šesť ocenení ABF Slovakia Bakalár 2009

Dňa 8. decembra 2009 sa na Stavebnej fakulte konalo vyhodnotenie 4. ročníka celoštátnej súťaže Združenia pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva – ABF Slovakia Bakalár 2009 za najlepšiu záverečnú bakalársku prácu – ktorej organizátorom je Stavebná fakulta STU v Bratislave.

Vo štvrtom ročníku sa do ceny zapojilo päť vysokých škôl: Stavebná fakulta STU, Fakulta architektúry STU, Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave (Katedra architektonickej tvorby), Stavebná fakulta TU v Košiciach a Fakulta umení TU v Košiciach (Katedra architektúry). Súťaž sa organizuje v štyroch sekciách – Architektúra a urbanizmus, Pozemné stavby, Inžinierske konštrukcie a dopravné stavby, Vodné stavby a vodné hospodárstvo. V tomto ročníku bolo príslušnými vysokými školami prihlásených 44 záverečných bakalárskych prác.

Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo aj s vernisážou výstavy všetkých prihlásených záverečných bakalárskych prác a ich verejnou prezentáciou ocenenými bakalármi.

Študenti Stavebnej fakulty STU získali tieto ocenenia:

Sekcia II: Pozemné stavby

2. miesto:

Téma bc. práce: Polyfunkčný bytový dom, Bratislava

Autor: Bc. Zoltán Horváth

Vedúci bc. práce: Ing. Mária Gieciová, PhD.

Vysoká škola: STU v BA, Stavebná fakulta

Sekcia III : Inžinierske konštrukcie a dopravné stavby

Cena Združenia ABF Slovakia Bakalár 2009

Téma bc. práce: Kruhová doska na pružnom podloží

Autor: Bc. Ivan Hanzlíček

Vedúci bc. práce: doc. Ing. Zora Mistríková, PhD.

Vysoká škola: STU v Ba, Stavebná fakulta

3. miesto:

Téma bc. práce: Monolitická železobetónová podperná konštrukcia pre technické zariadenia chemického priemyslu

Autor: Bc. Michal Trubač

Vedúci bc. práce: doc. Ing. Štefan Gramblička, PhD.

Vysoká škola: STU v Ba, Stavebná fakulta

Sekcia IV : Vodné stavby a vodné hospodárstvo

Cena Združenia ABF Slovakia Bakalár 2009

Téma bc. práce: Meranie prietoku pomocou indikátorov

Autor: Bc. Katarína Kaňuková

Vedúci bc. práce: prof. Ing. Ján Szolgay, PhD.

Vysoká škola: STU v Ba, Stavebná fakulta

2. miesto:

Téma bc. práce: Modelovanie extrémnych odtokových situácií na povodí toku Stupávka

Autor: Bc. Tomáš Kurhajec

Vedúci bc. práce: doc. Ing. Silvia Kohnová, PhD.

Vysoká škola: STU v Ba, Stavebná fakulta

3. miesto:

Téma bc. práce: Využitie CAD a GIS pri návrhu protieróznej ochrany

Autor: Bc. Jana Ďurišová

Vedúci bc. práce: doc. Ing. Milan Čistý, PhD.

Vysoká škola: STU v Ba, Stavebná fakulta

Terézia Miklósiová, SvF STU

Mária Brichtová, prezidentka združenia ABF Slovakia

SvF Deň otvorených dverí na Stavebnej fakulte

Pomaly sa už stáva tradíciou, že Deň otvorených dverí na Stavebnej fakulte STU sa musí z dôvodu veľkého záujmu študentov stredných škôl konať v najväčšej miestnosti, v Aule akademika Štefana Bellu. Tak to bolo aj 11. februára 2010. Viac ako 400 študentov takmer z celého Slovenska – z Bratislavy, Trnavy, Trenčína, Myjavy, Považskej Bystrice, Bytče, Prievidze, Partizánskeho, Žiliny, Liptovského Mikuláša, Banskej Bystrice, Nitry, a opäť plný autobus študentov z Hurbanova – si prišlo osobne vypočuť informácie o prijímacom konaní na bakalárske štúdium na Stavebnú fakultu.

V úvodnom príhovore v zastúpení dekana Stavebnej fakulty prodekan pre zahraničné vzťahy prof. Ing. Andrej Šoltész, PhD., prítomných srdečne privítal a priblížil študentom súčasné postavenie Stavebnej fakulty. Prodekan pre vzťahy s verejnosťou prof. Ing. Jozef Oláh, PhD., priblížil všetkým históriu fakulty, ako aj systém štúdia i ponúkané akreditované študijné programy. Pedagógovia – doc. RN-Dr. Angela Handlovičová, PhD., Mgr. Marianna Remešíková (Katedra matematiky a deskriptívnej geometrie), doc. Ing. Juraj Veselský, PhD. (Katedra fyziky), Ing. Marián Dubík (Katedra materiálového inžinierstva)

– podali študentom viac informácií o obsahu prijímacích pohovorov z požadovaných predmetov, ako aj o skompletizovaní a odosielaní elektronických prihlášok. Iveta Krullová zo študijného oddelenia odpovedala na otázky podmienok prijatia. Predsedníčka ZŠ SvF Bc. Monika Matejková informovala o činnosti a rôznych aktivitách študentov Stavebnej fakulty, ako aj o spôsobe pridelovania ubytovania v študentských domovoch prijatým poslucháčom.

Valéria Kocianová
SvF STU

Je koniec krízy pred dverami?

S touto aktuálnou otázkou prichádzali členovia a sympatizanti Alumní klubu STU na marcové Rozhovory s vedou. Otázka bola adresovaná nášmu vzácnemu hostovi a prvej dáme v našom klube – viceprezidentke Európskej banky pre obnovu a rozvoj v Londýne Brigite Schmögnerovej. Na pôde klubu ju uvítal rektor STU Vladimír Bálež.

Hoci je pani viceprezidentka profesionálka na svojom mieste, ktorej kvality ocenili tvrdí muži z európskej finančnej pospolitosti, neodpovedalo sa jej ľahko, ani jednoznačne. Vzhľadom na zložitosť situácie však nikto nemôže v súčasnosti korektno zodpovedať otázku, či je koniec krízy pred dverami. Jedno je však isté: táto kríza, ktorá sa zrodila z hypotekárnych úverov zlej kvality a kde možno hovoriť aj o morálnej dimenzii, nie je bežnou a je iná ako boli všetky doterajšie. Nemá len finančný rozmer, ale aj ekonomický, sociálny a dospieva až do štádia krízy civilizáčnej. Vážnym mementom je situácia v Grécku, kde zaznamenávame obrovský nárast dlhu verejných financií. Ako upozornila B. Schmögnerová, ak Gréci nedokážu splatiť svoje dlhy, hrozí ďalšia vlna krízy bankového sektoru. Nie dobrý hospodársky vývoj sa odohráva aj v balkánskych krajinách.

Viceprezidentku Európskej banky pre obnovu a rozvoj v Londýne B. Schmögnerovú privítal rektor STU V. Bálež.

Pozorne počúval aj doc. Ing. Štefan Morávek, CSc., z Úradu vlády SR.

A čo bude s eurom a eurozónou? Prírodné otázky, bezprostredne sa dotýkajúce nášho života. Viceprezidentka hovorila o znepokojujúcom vlnajšom nulovom hospodárskom raste v Nemecku, ktorý je významným trhom aj pre nás. Finančný sektor v SR sa v podstate vyhol finančnej kríze, lebo úvery boli dovtedy viac v Sk ako v eurách. Vo V-4 je najpostihnutejšie Maďarsko, ČR a SR. Kríza obchádza Poľsko, takže v súčasnosti hovoríme len o V-3. O kríze samotného eura zatiaľ nemôžeme hovoriť, ale treba sa aj nad touto možnosťou vážne zamýšľať. Pred EÚ stojí varovný prst, že sa musí rýchlo začať spamätávať.

Kríza však zvyčajne prináša aj niečo pozitívne. Pre šikovných je zdrojom rastu. Je aj dobrým biznisom. Medzi východiská z nej patria investície do inovácií a do zelených technológií. Očakávať možno i renesanciu funkcie štátu. No zďaďa najpotrebnejšie sú regulatívne opatrenia pre finančný sektor, ktorý treba dať do súladu s reálnou ekonomikou a zabrániť špekulatívnym obchodom.

Ružena Wagnerová, Alumni klub STU

ODBORY Konferencia Univerzitnej odborovej organizácie STU

Dňa 15. februára sa v Aule profesora Kneppa na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU zišlo 60 delegátov zo základných odborových organizácií, aby na konferencii UOO STU zhodnotili činnosť odborov za uplynulý rok. Rokovanie odborárov prišiel svojou účasťou prvýkrát podporiť aj rektor univerzity V. Bálež, prorektor pre ľudské zdroje M. Finka a dekan hostiteľskej fakulty J. Vajda. Z najvyšších miest Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy prišli medzi svojich predseda zväzu J. Gašperan a predseda združenia vysokých škôl a priamoriadených organizácií A. Kurtanský. Pozvanie prijal aj predseda Rady ZO EU v Bratislave P. Trúchly, bývalý predseda výboru UOO STU D. Bobok a zástupcovia zamestnaneckých rád na STU J. Bílik (MTF), A. Holmanová (UP a ÚZ) a J. Štefanovič (FIIT). Na úvod rokovania prítomných delegátov i hostí privítal dekan FEI STU J. Vajda.

Hlavným bodom programu konferencie bola správa o činnosti UOO STU, ktorú predniesol predseda výboru UOO STU V. Kovár. Pri hodnotení plnenia rozhodnutí z minulej konferencie UOO STU a činnosti výboru UOO STU V. Kovár upozornil na niektoré dôležitejšie časti správy, najmä na:

- spoluprácu s vedením STU v oblasti sociálnej politiky STU a kolektívnu zmluvu na rok 2010,
- tlmenie dopadov hospodárskej krízy,
- informovanosť členov a význam elektronického informačného občasnika UOO STU Odborárske OKO,
- členskú základňu a perspektívy odborov,
- spoluprácu so zamestnaneckými radami,
- prezentáciu zámerov a práce odborov,
- oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- výmenu skúseností medzi ZO,
- dianie v odborových organizáciách na iných vysokých školách,
- podporu aktivít OZ PŠaV a KOZ SR.

V. Kovár kladne hodnotil spoluprácu s vedením STU pri riešení otázok nielen v oblasti BOZP, pracovnoprávnej, mzdovej a sociálnej, ale aj pri príprave kolektívnej zmluvy a hodnotení jej plnenia. Takáto spolupráca je možná aj vďaka ústretovosti proreктора pre ľudské zdroje M. Finka, ktorý sa často zúčastňuje na zasadnutiach výboru UOO

Ocenená predsedníčka fakultnej odborovej organizácie FCHPT STU B. Papánková.

STU. V záujme skvalitňovania svojej činnosti a možnosti širšej analýzy problémov, výbor UOO STU pravidelne pozýva na svoje zasadnutia aj zástupcov zamestnaneckých rád zo súčasti STU, kde nie je odborová organizácia.

V. Kovár vo svojom vystúpení tiež uviedol, že aj napriek nepriaznivej ekonomickej situácii v spoločnosti, sa v kolektívnej zmluve na rok 2010 podarilo zabezpečiť pre našich zamestnancov viacero benefitov nad rámec Zákonníka práce. Ide najmä o oblasť starostlivosti o zamestnancov formou rôznych príspevkov na regeneráciu pracovných síl, pomoc pri nečakaných životných situáciách, ale aj o ocenenie dobrovoľných darcov krvi či ocenenie pri pracovných a životných jubileách.

V. Kovár zdôraznil, že výbor UOO STU venuje značné úsilie tomu, aby priebežne informoval všetkých členov odborov, ale aj ostatných zamestnancov STU, ktorí o to prejavia záujem, o dianie v odboroch a v súvisiacich oblastiach. Využíva na to najmä svoj verejne dostupný elektronický informačný občasník (mesačník) Odborárske OKO (na webových stránkach STU).

V ďalšej časti sa delegátom prihovorili hostia konferencie.

A. Kurtanský sa vo svojom vystúpení zameril na hodnotenie činnosti združenia VŠ a PRO za obdobie svojho predsedovania. Upozornil najmä na neustály pokles členskej základne. Informoval prítomných o prebiehajúcich úspešných medzinárodných odborárskych aktivitách najmä o projektoch Grundtvig a CEDEFOP.

Predseda OZ PŠaV J. Gašperan ocenil príkladnú prácu v oblasti informovania členskej základne prostredníctvom elektronického občasníka UOO STU Odborárske OKO. Vo svojom vystúpení sa zameril na aktuálne problémy, ktoré priniesla so sebou finančná kríza a zdôraznil aktívny prístup odborov pri sledovaní vývoja krízy a jej dopadov na školstvo. Ako príklad uviedol usporiadanie medzinárodnej odbornej konferencie s názvom Vzdelávanie – liek proti krízam, účasť na medzinárodných protestných akciách, ale aj prácu v tripartite. Zdôraznil význam podpísania kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2010, ktorá aj pre tento rok zaručuje stabilitu zamestnanosti aj mzdových prostriedkov, a to pri udržaní doteraz platných benefitov nad rámec Zákonníka práce a zvýšení tarifných plátov od 1. 1. 2010 o 1%. Spomenul hodnotenie Programového vyhlásenia vlády a uviedol príklady splnených aj nesplnených bodov. Na záver svojho vystúpenia odovzdal predsedníčke fakultnej odborevej

organizácie FCHPT STU B. Papánkovej ocenenie OZ PŠaV a poďakoval sa jej za dlhoročnú odborársku prácu.

Rektor STU V. Bálež v úvode svojho vystúpenia poďakoval univerzitnej odborevej organizácii za konštruktívny dialóg a dobrú spoluprácu pri realizácii sociálnej politiky STU, ktorú zhrnul do troch hlavných aspektov nasledovne:

1. príprava kolektívnej zmluvy STU, jej pravidelné vyhodnocovanie,
2. informovanie o diani v odboroch aj na univerzite prostredníctvom elektronického občasníka Odborárske OKO, ktorý pravidelne číta,
3. podpora aktivít vedenia univerzity.

V ďalšej časti vyhodnotil aktuálnu situáciu na STU, upozornil na pokles dotácie zo ŠR pre verejné vysoké školy o 4 %, aj keď celkový nárast je 12,3 %. Keďže cca 40 % finančných prostriedkov získava univerzita z mimodotčných zdrojov, môže STU aj vďaka získaným prostriedkom zo štrukturálnych fondov začať tento rok rekonštrukciu niektorých budov. Pripomenul, že STU si udržiava stabilne dobré postavenie, čo dokazujú aj dobré výsledky v komplexnej akreditácii.

Na záver sa predseda výboru UOO STU V. Kovár poďakoval prítomným za účasť a zhodnotil priebeh konferencie ako prínos do ďalšej činnosti.

Mária Bachratá, členka výboru UOO STU

PRIPOMENULI SME SI

Prof. Ing. Dr. techn. Karol Havelka, DrSc.

Prof. Ing. Dr. techn. Karol Havelka, DrSc., sa narodil 13. januára 1900 v Brne v rodine štátneho zamestnanca. Po absolvovaní reálneho gymnázia študoval na Odbore inžinierskeho staviteľstva Českej vysokej školy technickej v Brne, kde v roku 1932 svoje štúdium ukončil vykonaním II. štátnej skúšky s vyznamenaním. Potom na tej istej vysokej škole nastúpil na miesto asistenta na Ústav stavebnej mechaniky, kde pôsobil až do zatvorenia českých vysokých škôl v roku 1939. Nato krátko pôsobil ako stredoškolský profesor matematiky v Brne.

V septembri 1940 prijal miesto mimoriadneho profesora pre odbor Železobetónové konštrukcie a mosty na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave na novozriadenom Ústave betónového staviteľstva a na 30 rokov spojil svoj život s našou školou. Stal sa vedúcim Ústavu betónového staviteľstva a neskôr Katedry betónových konštrukcií a mostov, ktorú viedol až do roku 1958, keď jej vedenie zo zdravotných dôvodov prenechal vtedy docentovi Trokanovi.

Profesor Havelka je všeobecne chápaný ako zakladateľ betonárskej školy na Slovensku. Popri pedagogickej činnosti sa intenzívne venoval aj vedeckej práci. Oblasť dimenzovania železobetónových konštrukcií obohatil vypracovaním teórie substitučného priemeru. Originálnym riešením spracoval výpočet kruhových dosiek premennej hrúbky. Zaoberal sa aj metódou fiktívnych statických podmienok, formuloval vetu o energetickej rovnováhe v styčniku vzpieranej prútovej konštrukcie. V posledných rokoch sa zamerával na teóriu riešenia plošných konštrukcií.

Profesor Havelka pôsobil aj vo viacerých akademických funkciách. V školskom roku 1947/48 bol dekanom a 1948/49 prodekanom Odboru

inžinierskeho stavebníctva. V školskom roku 1949/50 sa stal rektorom a v školských rokoch 1950/51 až 1952/53 vykonával funkciu prorektora Slovenskej vysokej školy technickej.

V roku 1953, keď vznikla Slovenská akadémia vied, bol vymenovaný za člena korešpondenta a zároveň za predsedu technickej sekcie. Po založení Ústavu stavebníctva a architektúry SAV sa stal jeho prvým riaditeľom. V roku 1964 bol vymenovaný za akademika SAV.

Profesor Karol Havelka zomrel 15. septembra 1970.

Mária Boriková, Archív STU

ROZLÚČILI SME SA Doc. Ing. Ivan Puzjak, CSc.

*13. júla 1929 †10. februára 2010

Dňa 10. 2. 2010 nás navždy opustil doc. Ing. Ivan Puzjak, CSc., významný pedagóg Strojníckej fakulty STU, vedec, ktorý sa zaslúžil o rozvoj elektrotechnického a strojárskoho priemyslu v bývalom Československu konštruovaním a výrobou demagnetizátorov. Predseda AS STU v rokoch 1994 – 1997.

Doc. Puzjak sa narodil 13. júla 1929 v Kamenici nad Uhom a meštiansku aj základnú školu vychodil v obci Sol' okres Vranov nad Topľou v roku 1940. Gymnázium študoval v Prešove a v Kláštore pod Znievom, kde v roku 1948 zmaturoval a zapísal sa na Elektrotechnickú fakultu Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, ktorú ukončil v roku 1952. Koncom štúdia pracoval v konštrukcii Bratislavských elektrotechnických závodov a z továrne prešiel na Katedru teoretickej a experimentálnej elektrotechniky SVŠT. Vedeckú aspirantúru dokončil ako zamestnanec Elektrotechnického ústavu SAV v roku 1962.

Doc. Puzjak celý život pracoval v odbore teória elektrických strojov, v ktorom obhájil aj svoju dizertačnú prácu a habilitoval sa za docenta. V roku 1965 bol vymenovaný za vedúceho Katedry elektrotechniky na Strojníckej fakulte, ktorú ešte ako externý pracovník v roku 1962 zakladal. Katedra sa pod jeho vedením zaslúžila o rozvoj výučby elektrotechniky na tejto fakulte najmä zavedením nových špecializovaných predmetov do viacerých študijných odborov vyšších ročníkov. Pre potreby študentov napísal 17 skrípt a v spoluautorstve 5 skrípt. Je aj spoluautorom celoštátnej vysokoškolskej učebnice elektrotechniky pre strojárstvo používanej v celej bývalej ČSSR.

Vo svojej vedeckej práci sa doc. Puzjak na katedre zamerával na riešenie konkrétnych problémov z oblasti magnetického poľa, ktoré boli aplikovateľné v strojárskom priemys-

le. Bol uznávaným konštruktérom zariadenia na odstraňovanie zvyškového magnetického poľa z rozličných častí strojov, najmä valivých ložísk. Toto zariadenie, tzv. demagnetizátor, zvyšovalo kvalitu strojárskych výrobkov a v priebehu 20. rokov bolo zavedené do všetkých závodov na výrobu valivých ložísk v ČSSR, ale aj do ďalších desiatich strojárskych podnikov. Originalita konštrukcií týchto demagnetizátorov bola potvrdená aj udelením troch autorských osvedčení – patentov.

Treba ešte spomenúť, že doc. Puzjak, ako odborník na magnetické pole sa s kolektívom Elektrotechnického ústavu SAV zúčastnil polročného pobytu v Spojenom ústave jadrových výskumov v Dubne pri Moskve za účelom precízneho zmapovania magnetického poľa v zariadeniach antiprotónového kanála nadväzujúceho na urýchľovač elementárnych častíc. Za túto prácu bol kolektív odmenený Cenou SAV za rok 1964.

Doc. Puzjak sa zaslúžil aj o rozvoj vedeckého Elektrotechnického časopisu SAV, kde 41 rokov pôsobil ako výkonný redaktor. Dnes je časopis medzinárodne uznávaný a vychádza v angličtine ako mesačník.

Počas 48-ročnej pedagogickej činnosti bol doc. Puzjak členom a predsedom viacerých štátnych komisií pre záverečné skúšky na inžinierskom štúdiu na SVŠT v Bratislave a na VŠT v Košiciach. Bol členom komisií pre obhajoby doktorských dizertačných prác a habilitácií docentov. Bol členom vedeckých rád na Strojníckej fakulte SVŠT, na Elektrotechnickej fakulte VŠT v Košiciach a celouniverzitnej vedeckej rady STU v Bratislave.

V rokoch 1992 až 1994 bol doc. Puzjak členom Akademického senátu STU v Bratislave, ktorý ho v máji 1994 zvolil za svojho predsedu. Bol ním do konca funkčného obdobia v roku

1997. V tejto funkcii viedol dva krát voľbu rektora STU a jeho inauguráciu.

Na senáte viedol aj schvaľovanie Štatútov STU, štatútov všetkých fakúlt STU a celého radu dokumentov dôležitých pre chod univerzity. Bol zakladateľom celoštátneho stretnutia učiteľov elektrotechniky na neelektrotechnických fakultách – SEKEL.

Slovenské vysokoškolské a vedecké inštitúcie sledovali záslužnú činnosť doc. Puzjaka a pri rôznych príležitostiach mu udeľovali ocenenia a vyznamenania. Dostal: 10 pamätných medailí z vysokých škôl a SAV, 3 výročné Ceny SAV, Striebornú medailu Žilinskej univerzity, 3 Plakety SVŠT (bronzová, strieborná a zlatá), Plaketu STU a dve najvyššie vyznamenania: Zlatú medailu STU a Zlatú plaketu Aurela Stodolu SAV.

Doc. Puzjak sa svojou celoživotnou prácou zaslúžil o výchovu slovenskej technickej inteligencie, o rozvoj technických vied a prispel aj k rozvoju strojárskoho priemyslu na Slovensku. Za toto všetko mu patrí celospoločenské uznanie a podakovanie.

Ján Vlnka
SjF STU

Život v meste Otta von Guericke

Počas uplynulých piatich mesiacov som ako študentka doktorandského štúdia na FCHPT STU v Bratislave bola na výmennom študijnom pobyte v Nemecku. Mojm domovom sa stalo hlavné mesto spolkové krajiny Sasko-Anhaltsko – Magdeburg.

Magdeburg nie je až taký známy ako iné hlavné mestá v Nemecku, no napriek tomu má čo ponúknuť. Leží na rieke Labe, v strede trojuholníka, ktorý je tvorený mestami: Lipsko, Hannover a Berlín.

Samotný Magdeburg prekvapí nielen množstvom historických pamiatok, ako napríklad jedna z najstarších gotických katedrál Nemecka, Kláštor Panny Márie, Kostol sv. Jána a zámocká záhrada, ale aj modernou architektúrou v centre mesta – Grüne Zitadelle.

Nedaleko mesta je pozoruhodné inžinierske dielo – kanál v podobe mosta pre lodnú dopravu (Wasserstrassenkreuz Magdeburg). Jeho dĺžka je 918 m a bol dostavaný v roku 2003. Spája dva dôležité kanály pre lodnú dopravu v Nemecku, Mittellandkanal a Elbe-Havel-Kanal.

V akademických a študentských kruhoch je mesto známe vďaka svojej univerzite, ktorá je pomenovaná po vynálezcovi Ottovi von Guericke, ktorý sa preslávil najmä výskumom prázdneho priestoru *vacua spatio*. Práve tomuto vedcovi vďačíme napríklad za vývevu, či vzdušný teplomer, alebo vodný barometer.

Na univerzite som bola hosťujúcim študentom za podpory DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) na Inštitúte pre automatizáciu a komunikáciu (ifak) na oddelení informačného manažmentu pre životné prostredie a automatizáciu, kde som sa zaoberala matematickým modelovaním stokových sietí a kvality riek.

Podobne, ako u nás, aj keď vo väčšom rozsahu a lepšej kvalite, univerzita poskytovala množstvo školských a mimoškolských aktivít, ako jazykové centrum, veľkú knižnicu otvorenú do 21.00 hod. a aj v sobotu, ale aj množstvo záujmových krúžkov a športových aktivít. Život väčšiny zahraničných študentov v Magdeburgu je úzko spätý s neziskovou organizáciou IKUS. Hlavnou úlohou organizácie je pomáhať študentom pri

vybavovaní všetkých záležitostí v prvých dňoch po príchode na univerzitu. Tým však aktivity nekončia, IKUS organizuje výlety počas víkendov, ale aj rôzne *parties*. Najčastejšie to boli posedenia, ktoré prezentovali nejakú krajinu, jej kultúru, tradičné jedlá, ktoré pripravujú študenti z tejto krajiny. Na univerzite boli dve študentky zo Slovenska, no napriek tomu sa za pomoci kamarátov z Číny, Nemecka, Ruska a Indie podarilo pripraviť, podľa ohlasov, veľmi pekný slovenský večer.

Počas môjho pobytu som stihla navštíviť mnohé miesta, okrem iného vojnu zničené Drážďany, hlavné mesto Saska, ktoré majú v súčasnosti podobu ako pred bombardovaním v roku 1945, ale aj dôležitú križovatku ciest, na ktorej vzniklo mesto Braunschweig (Dolné Sasko).

Rok 2009 bol pre Nemecko, ako aj pre iné štáty obzvlášť výnimočný. 9. novembra boli veľké oslavy 20. výročia pádu Berlínskeho múru. Tento rok čakajú krajinu veľké oslavy znovuzjednotenia Nemecka, od ktorého 3. októbra uplynie 20 rokov. Už spomínaný Berlín je veľmi zaujímavé mesto. Spája sa v ňom množstvo protikladov. Západ a východ, ktorý bol dlhé roky oddelený Berlínskym múrom, história vedľa moderného, dnešná sloboda a množstvo pamätníkov, ktoré nám pripomínajú holokaust a 2. svetovú vojnu. Atmosféra v tomto meste je neopakovateľná a každý si tam príde na svoje, či už ide za históriou, zábavou, či oddychom.

Pobyt mi priniesol mnoho nových poznatkov, ktoré využijem pri písaní dizertačnej práce, ale aj mnoho nových zaujímavých kamarátov a veľa zážitkov. Ak budete mať v budúcnosti šancu ísť do Magdeburgu alebo iného mesta, či už na výlet alebo študijný pobyt, určite túto šancu využijete, nebudete ľutovať.

Lenka Černochová
FCHPT STU

ŠTUDENTSKÉ OKIENKO

Francúzsko – slovenská spolupráca v oblasti jadrovej energetiky

V dňoch 8. 2. – 10. 2. 2010 sa v rekreačnom zariadení VÚJE Trnava a. s., „Zelený dom“ v Demänovej konal zimný seminár na tému „4. generácia jadrových reaktorov“. Seminár bol v poradí už druhou úspešnou akciou uskutočnenou v rámci spolupráce Veľvyslanectva Francúzskej republiky v SR zastúpeného oddelením pre spoluprácu a kultúrnu činnosť, a Katedrou jadrovej fyziky a techniky FEI STU v Bratislave. Účastníkmi seminára boli 15 diplomanti a doktorandi FEI STU a 8 mladí pracovníci VÚJE a. s., Trnava a Jadrovej a vyradovacej spoločnosti (JAVYS), a. s., Bratislava. Seminár otvoril regionálny radca pre jadrovú energetiku a zástupca CEA Gérard Cognet. Počas semináru odznelo množstvo zaujímavých prezentácií slovenských a francúzskych odborníkov, ktoré zahŕňali širokú škálu problematiky 4. generácie jadrových reaktorov, od prehľadu prijatých konceptov jadrových reaktorov, cez popis európskych R&D

projektov venovaných danej problematike, až po stratégiu implementácie týchto typov reaktorov vo Francúzsku a na Slovensku. Súčasťou akcie boli aj lyžiarske popoludnia, ktoré vzhľadom na atraktivitu prostredia určite ocenili mnohí účastníci. Na záver seminára sa uskutočnila diskusia pri okrúhlym stole vedená francúzskym atašé pre vedeckú, odbornú a univerzitnú spoluprácu prof. Rachidom Makhloufom, DrSc., a poradcom na vedenie medzinárodných vzťahov CEA Yvesom Kaluznym, cieľom ktorej bolo vybrať okruh tém na ďalšie spoločné aktivity.

Jarmila Degmova, FEI STU

Foto: Lakhdar Bouadjanak, Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR

Viete, že?

Predveľkonočné pôstne obdobie bývalo v starej Bratislave rajom pre kulinárov. Obyvatelia Prešporka boli zbožní a poslušní a dodržiavali náboženské reguly, ktoré prikazovali jesť mäso len zo zvierat so studenou krvou. Prítomnosť Dunaja a jeho ramien dávala možnosť nachytať nielen ryby, ale aj raky a žaby. Početné záhrady a vinohrady zase ponúkali obľúbené slimáky.

Prešporské trhoviská boli na dlhé dni pôstu dokonale pripravené. Vinohradníci už od leta zbierali vo svojich vinohradoch slimáky, ukladali ich do debien a denne krmili kalerábovými, šalátovými alebo kapustovými listami. Ak boli dobre opatrované, túžili sa množiť. Vinohradnícke deti dobre vedeli, že ak sa v debnách objavia kôpky vlhkých guľôčok, ide

o slimáče vajíčka. Tie bolo treba pozbierať a doniesť domov. Šikovní gazdinky ich potom vo vlažnej slanej vode dobre poumývali, po vrstvách s kamennou soľou ich naložili do sklenených pohárikov, zaliali makovým alebo slnečnicovým olejom a vzduchotesne uzatvorili. V chladnej miestnosti po mesiaci kaviár dozrel. Slimáči kaviár bol unikátnym, ale drahým prešporským pohostením. Slimáky v debnách museli vyčkať do jesene. Keď sa ochladilo, pripravili sa na prezimovanie, zapuzdrili sa a majiteľ vinohradu ich odniesol do pivnice a uložil do sudov naplnených ovosom. Slimáky šťastne prezimovali, netušiac, že ich majiteľ v čase pôstu pôjde draho predať na prešporský trh, aby sa stali pochúťkou gurmánov.

VESELÉ VEĽKONOČNÉ SVIATKY VŠETkým ČITATEĽOM PRAJE REDAKCIA SPEKTRA

POĎTE S NAMI DO DIVADLA...

SPEKTRUM 7 2009/2010

PREČO?

... lebo si opäť pripomíname Deň učiteľov

NA ČO?

... na večer tanečných miniatúr

KDE?

... v historickej budove SND na Hviezdoslavovom námestí

KEDY?

... 29. marca 2010 o 19.00 hod.

KDE MOŽNO ZÍSKAŤ VSTUPENKY?

... ak ste pracovník fakulty, tak na sekretariáte dekana príslušnej fakulty

... ak ste pracovník univerzitného pracoviska, tak na útvere práce s verejnosťou R-STU

distribúcia vstupeniek od 19. 3. 2010

BOLERO A INÉ

Tešíme sa na stretnutie s Vami